

non peccati supplicia, ut testatur Augustinus de bono persever. cap. 11. his verbis: *Dicunt Pelagiani ignorantiam & difficultatem (id est concupiscentiam ex qua oritur difficultas ad bonum honestum) sine quibus nullus homo nascitur, primordia non supplicia esse natura.* Ut ergo hunc errorem Patres praedicta Synodi penitus excluderent, dixerunt ignorantiam subjacere peccato, immo & esse peccatum, quia materialiter peccatum est, & effectus originalis peccati, cum in poenam illius irrogetur. Unde Augustinus lib. 3. de libero arbitrio, cap. 19. Illud quod ignorans quisque non recte facit, & quod recte volens facere non potest, ideo dicuntur peccata, quia de peccato illo libera voluntatis (nempe Adami) originem ducunt. Illud enim procedens meruit ista sequentia. Nam sicut linguam dicimus non solum membrum quod movemus in ore, dum loquimur, sed etiam illud quod huius membra motum consequitur, id est formam tenoremque verborum, secundum quem alia dicitur lingua graca, alia lingua latina. Sic non solum peccatum illud dicimus, quod propriè vocatur peccatum, libera enim voluntate, & à scientie committitur, sed etiam illud quod jam de hujus supplicio consequatur neesse est.

§. III.

Nullum unquam contingit in voluntate peccatum, absque prævio intellectu defectu.

14. Ratio fundamentalis est, quia voluntas est potentia coeca, ex natura sua determinata ad secundum dictum intellectus, objectum enim specificativum illius est bonum verum vel apparen, sibi ab intellectu propositum: unde sicut si esset aliquis cœcus, ex natura sua determinatus ad secundum dictum alterius, non posset decifere, & à via aberrare, nisi deficiente & aberrante ductore; ita nec voluntas potest in ordine morali decifere, nisi in intellectu aliquis defectus erroris vel inconsideratio- nis præcedat. Unde Proverb. 22. dicitur: *Errant omnes qui operantur iniquitatem.*

Confirmatur: In omni peccato quedam imprudentia reperitur, unde Prover. 1. peccatores stulti & imprudentes appellantur, & Gregorius lib. 15. moral. cap. 23. *Omnis peccator (inquit) stultus fuit in culpa:* Ergo cum prudentia sit dirigere rationem practicam in ordine ad agibilitatem in homine; sicut ars illam dirigit in ordine ad factibilia, oportet quod in omni peccato aliquis defectus rationis practicæ, subindeque aliquis error practicus, vel saltem aliqua inconsideratio reperatur.

Dixi *error practicus*, quia non est necesse quod quando homo peccat, aliquis error speculatorius in eius intellectu præcedat; alioquin omnis peccator esset hæreticus, & quoties homo incidet in peccatum, toties laberetur in hæresim, quod est absurdum. Unde D. Thomas 2.2. qu. 20. art. 2. *Ille qui fornicatur, eligendo fornicationem ut bonum sibi ut nunc, habet corruptam estimationem in particulari, cum tamen retineat universalem estimationem veram secundum fidem, scilicet quod fornicatio sit mortale peccatum.* Si autem queras, in quo consistat error ille practicus, qui in quolibet peccato reperiatur? Respondeo illum consistere in judicio quo peccator practicè judicat, hic & nunc bonum aliquod utile aut delectabile esse bono honesto ac observationi legis divinae preferendum; in tali enim judicio error practicus manifestè reperiatur, cum recta ratio & prudentia dicentes opus sit.

Dixi etiam debere præcedere in intellectu pec-

cantis, *defectum erroris, vel inconsiderationis;* quia si peccat eligendo aliquid de se bonum, sed non cum ordine debito, non est necesse quod habeat errorem practicum in intellectu, sed sufficit quod in eo sit aliqua inadvertentia, aut inconsideratio, ut contigit in primo peccato Angelorum. Unde D. Thomas 1. p. qu. 63. art. 1. ad 4. *Peccatum mortale in actu liberi arbitrij contingit esse duplicititer: uno modo ex hoc quod aliquod malum eligitur, sicut homo peccat eligendo adulterium quod secundum se est malum, & tale peccatum semper procedit ex aliqua ignorantia, vel errore, alioquin id quod est malum non eligeretur ut bonum. Alio modo contingit peccare per liberum arbitrium, eligendo aliquid quod secundum se est bonum, sed non cum ordine debitamente aut regula, sicut si aliquis eligeret orare, non attendens ad ordinem ab Ecclesia institutum, & huiusmodi peccatum, non praexigit ignorantiam, sed absentiam solum considerationis eorum quae considerari debent; & hoc modo peccavit Angelus, convertendo se per liberum arbitrium ad proprium bonum, absque ordine ad regulam divina voluntatis.*

15. Dices, Si quotiescumque homo peccat, præcederet aliquis defectus erroris, vel inconsiderationis ex parte intellectus, nullum daretur peccatum ex pura malitia, sed quodlibet ex ignorantia procederet: At hoc non est dicendum, cum Theologi communiter dividant peccata in tria genera, nimurum in peccata ex infirmitate, ex ignorantia, & ex pura malitia: Ergo nec illud.

Respondeo negando sequelam: Licet enim in omni peccato reperiatur aliquis defectus erroris, vel inconsiderationis, ex parte intellectus, sufficienter tamen distinguitur peccatum ex infirmitate, vel ex malitia, à peccato ex ignorantia, ex diversa scilicet dispositione prava, quæ est causa formandi iudicium illud erroneum in intellectu; & pravam electionem in voluntate: nam in peccatis ex ignorantia, ignorancia vincibilis & culpabilis, est causa formandi tale iudicium, & pravam electionem; in peccatis ex infirmitate, vel passione, passio vehementis obscurans intellectum, & ad se trahens voluntatem; in peccatis vero ex pura malitia, sola inordinatio, & malitia voluntatis.

16. Agendum hinc est de causis externis peccatorum, & primò explicandum, quomodo Deus non sit causa peccati, tametsi totum actum peccati, quoad entitatem & materiale producat, atque ad ipsum in sententia Thomistarum voluntatem prædeterminet: Secundò quomodo diabolus poslit esse causa peccati, & alios ad peccatum inducere? Tertiò quomodo unus homo, ut principium generationis possit culpam simul cum natura traducere, & per seminalem propagationem in posteros transfundere? Verum de primo fusè egimus in tractatu de voluntate Dei cap. 4. §. 5. ubi concordiam sanctitatis divinae cum decreto prædeterminante, & physica prædeterminatione ad materiale peccati, fusè exposuimus. De secundo nulla est ferè difficultas & controversia inter Theologos, certum enim est, Diabolum, indirectè solum & per accidens, esse causam peccati, primò per modum proponentis objectum malum, secundò per modum suadentis & alicantis, quando una cum objecti propositione excitat & movet appetitum sensitivum, per passiones, autphantasiā, quibus objectum reddit valde conveniens & opabile, subindeque voluntatem ad peccandum trahit, non tamen eam necessitat, quia nullum bonum creatum, & delectabile, quantumvis convenienter voluntati propositum potest ei necessitatem inferre,

inferre, cum non possit eam perfectè implere, seu plenè satiare, juxta illud Bernardi: *Animam capacem Dei quidquid eo minus fuerit non implebit.* De tertio, quod spectat ad peccatum originale, capite sequenti dicemus.

CAPUT VI.

De peccato originali.

1. Ta difficile est peccati originalis naturam comprehendere, ut ipse Augustinus Doctorum aquila, cuius acies perspicacissima, secretiora divinæ gratiæ arcana penetravit, ad hujus difficultatis aspectum caligare videatur, & se ejus pondere ita premi, ut libro de moribus Ecclesiae cap. 22. se ilam superare non posse facetur: *Nihil enim (inquit) hoc peccato antiquo est ad praedicandum notias, nihil est ad intelligentium secretum.* Ejus tamen inhaerendo vestigijs, peccati originalis existentiam, esentiam, subjectum, & causas hic explanare conabimur.

§. I.

Existente peccati originalis contra Pelagianos defenditur.

1. Catholicæ fidei veritas de peccati originalis existentia, quam impie olim negarunt Pelagius, & ejus Discipuli Celestius & Julianus, Augustino tanti momenti visa est, ut libro de peccato originali cap. 24. sic loquatur: *In causa duorum hominum, quorum per unum venundati sumus sub peccato, per alterum redimimur a peccatis, propriè fides Christiana consistit.* Et lib. 5. contra Julianum cap. 2. afferat, quod ad eo necessaria est peccati originalis notitia, ut illud negant, ipsa fidei fundamenta nitantur subvertantur.

Hanc fundamentalem fidei Christianæ veritatem, pluribus scripturae testimoniis conantur Theologi statuere, sed præcipuum est illud Apostoli ad Roman. 5. quo frequenter utitur Augustinus contra Pelagianos: *Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors perrans, in quo omnes peccaverunt.* Ex quibus verbis hoc potest argumentum deduci: Per unum hominem in hunc mundum intravit quoddam peccatum, quod omnes homines fecerunt peccatores, & morti obnoxios: At hujusmodi peccatum non potest esse actuale, id est actuali voluntate commissum, cum etiam infantes morti sint obnoxij, & sèpè moriantur, antequam quidam boni vel mali propria voluntate egerint, igitur est originale.

2. Tam clarum & apertum Apostoli testimoniun conabantur eludere Pelagiani, illud interpretando de transitu peccati Adæ in posteros, non per originem, sed per imitationem. Sed huic evasioni tripliciter aditum præcludit Augustinus in libro de peccatorum meritis & remissione: Primò quidem, quia sic potius in diabolo nos peccasse diceremur, prius quippe ipse peccavit, & peccandi exemplum nobis præbuit. Secundò, quia pueri in conceptione, antequam Adamum imitari possint, in iniquitatibus fordere dicuntur. Tertiò, quia Apostolus docet ita peccatum Adæ derivari ad posteros, sicut iustitiam Christi ad regeneratos: At hæc non per solam imitationem, sed per veram in illo regenerationem, redundant in homines: Ergo peccatum Adæ

non transi in posteros, per solam illius imitationem, sed per originem & propagationem.

3. Non desunt etiam rationes Theologicæ ad errorem Pelagi refellendum: Prima sumitur, ex generali Christi redemptione: Christus enim est Redemptor omnium hominum, nec solum adulorum, sed etiam parvorum; cum mortuus sit non solum pro adultis, sed etiam pro parvulis, juxta illud Pauli 2. ad Corint. 5. *Christus pro omnibus mortuus est: redemptio autem supponit servitutem peccati, sicut medicina morbum.* Ergo non solum adulti, sed etiam parvuli, astrikti sunt servitute peccati; non actualis, ut constat: Ergo originalis. Secunda petitur ex necessitate baptismi, qui institutus est in remedium peccati, & adhibetur parvulis, juxta communem Ecclesiæ consuetudinem: Ergo in illis invenitur peccatum, non actualē, cum illius ante usum rationis capaces non sint: Ergo originale. Tertia ex necessitate moriendi, & immunitatis calamitatibus & miseriis, quas ab ipsis etiam incunabulis homines experientur, juxta illud Eccles. 40. *Grave jugum super filios Adæ à die exitus de ventre matris eorum, nique in diem sepulture.* Ille enim miseria & calamitas, certissima sunt peccati originalis, indicia, cum communis pena communem ostendar præcessisse culpam; unde Augustinus lib. 1. contra secundam repositionem Juliani pagina 25. sic ait. *Nullo modo sub causa omnipotentis & justi (scilicet Dei) tam magna miseria natura irrogaretur humana, nisi in duobus hominibus totade Paradi felicitate, in hanc infelicitatem, peccati morte pelleretur.* Et pagina 26. *Ostende iustum esse Deum, ut cum tam manifesta miseria, ad tam manifestam miseriā nascatur qui ab Adamo peccatum originale non trahit.* Et pagina 27. *Illud grave jugum, sub quo homines constituantur ab adolescentia sua, à justissimo Deo, nisi esset peccatum originale, hominibus non imponeretur.* Item pagina 28. ita contra Julianum infurgit: *Cum autem audis de eo peccato loqui Apostolum, quod aquitate punitur expurgiscere, & vide ibi esse & originale peccatum, non enim aliter aquitas Dei grave jugum imponeret ipsis quoque exordiis parvorum, quod jugum scriptura tam sapè commemorat, ut cervicem tuam si non inflexerit, frangat.* Demum lib. 5. contra eundem Julianum ait, quod durissimi hujus jugi onus sentiens Tullius, hominem dixit, non ut à matre, sed tanquam à noverca natura editum in vitam, corpore & nudo, & fragili, & infimo, animo autem anxiō ad molestias, humili ad timores, molli ad labores, prono ad libidines. Rem vidit (subdit S. Doctor) sed causam nescivit: *cum enim sarcas litteris cruditus non esset, ignorabat originale peccatum.*

4. Objiciebant in primis Augustino Pelagiani illud Chrysostomi homil. ad Neophytos: *Infantulos baptizamus, quarevis non sint inquinati peccato, ut eis addetur sanctitas, adoption, & fraternalis Christi.* Sed respondebat Augustinus locis supra citatis, hoc intelligendum esse de peccato proprio, & personali actu contracto, non verò de alieno, & originali, additique Chrysostomum de hoc sensu exprimendo non fuisse sollicitum, quia disputans in *Catholica Ecclesia*, non se aliter intelligi arbitrabatur, tali questione nullus pulsabatur, vobis (nempe Pelagianis) nondum litigantibus, securius loquebatur.

5. Secundò sic discurrebant Pelagius & Julianus apud Augustinum lib. 2. de nuptijs & concupiscentia cap. 18. & lib. 3. contra Julian. cap. 24. *Non peccat iste qui nascitur, non peccat iste qui genuit, non peccat ille qui condidit: per quas igitur*

rimas inter tot presidia, peccatum singis ingressum? Cui argumento lepidè & egregie respondeat S. Doctor ibidem: *Quid querit latentem rinam, cùm habeat aperiissimam januam?* Per unum hominem, ait Apostolus per unius delictum, ait Apostolus per unius inobedientiam, ait Apostolus. *Quid querit amplius, quid querit aperius, quid querit inculcatius?*

Tertio Julianus apud Augustinum libr. 2. contra ipsum in principio, & lib. 3. de peccatorum meritis cap. 3. sic arguebat: *Si in baptisitate peccata omnia remittuntur, non possunt nati de renatis trahere originale peccatum: non possunt enim parentes quod non habent in filios transfundere.*

Huic argumento respondet S. Doctor sibi, 14. de verbis Apostoli, his verbis: *Miraris quare peccator nascatur de semine justi, non te delectat mirari, quare oleaster nascatur de semine olive. Accipe aliam similitudinem: non attendis, quia de grano purgato frumentum cum palea nascitur, sine qua seminatur. Ideo de baptizato non justus nascitur, quia non ex ea generat unde regeneratus est, sed unde generatus est.*

6. Quartò sic ratiocinabatur: Deus est causa corporum, sexuum, conjunctionum: Ergo ex generatione prolis non sequitur peccatum, alioquin Deo tribueretur. Cui respondet D. Augustinus lib. 3. quem scriptis contra illum cap. 9. *Sicut de prole adulterorum, si ego dicarem: tot mala, id est lascivia, turpitudinis, criminis, bonus fructus esse non potuit: recte mihi responderes, hominem qui de adulteris natus est, non esse fructum lasciviae, turpitudinis, criminis, quorum malorum author est Diabolus; sed corporum, sexuum, conjunctionum, quorum bonorum author est Deus. Sic ego tibi reddissime dico, malam quo nascitur homo, non esse fructum corporum, sexuum, conjunctionum, quorum bonorum author est Deus, sed pri- ma prævaricationis, cuius author est diabolus.*

Objiciebant quintò Pelagiani: Peccatum non in carne, sed in anima sedem habet: Atqui anima non traducitur ex Adamo per generationem, sed à Deo creatur: Ergo nec peccatum originale ab illo trahitur.

Ratione hujus argumenti D. Augustinus varijs in locis propendet in illam sententiam, quæ animas ex traduce fieri existimat, id est ex Adami anima propagari, quia juxta illam faciliter intelligi potest peccati originalis ex Adamo transfuso. Verum cùm hæc opinio ex Thologorum scholis jam pœnè eliminata sit, & alia quæ singulas animas in dies creari, & recens genitis infundi corporibus asserit, communiter recepta sit, secundum eam dicendum est, animam in corpore velut in vase vitiato corrupti: sicut si flos in loco foetido seratur, quantumvis natura suā sit pulcher & elegans, vitium quoddam atque labem inde contrahit. Et sicut anima, si corpori vulnerato, vel flammis circumdato & ardenti conjungeretur, mox doleret, ita cùm infundatur corpori, in quo peccati quoddam germinet, quia ab Adamo propagatum fuit, & sit pars hominis ex Adamo progeniti, in quo ut in capite, ut in radice, ut in fonte, vitiata natura est, peccato inficitur. Adami enim posteri, ut ait S. Augustinus sibi, 36. de verbis Apostoli, *In rama adhuc nihil commiserunt, sed in radice perierunt...* Nihil mali habent, nisi quod de fonte traxerunt. Sed de hoc fuisis infra §. 3. ubi modum quo peccatum Adæ per generationem in posteris ejus traducitur, latius exponemus.

§. II.
Solvitur aliud argumentum difficile, & explicatur quomodo peccatum originale voluntarium sit.

7. Potest hoc argumentum breviter in hunc modum proponi: Omne peccatum est voluntarium, ut constat ex Augustino lib. de libero arbitrio, afferente quod peccatum adeo est voluntarium, quod si non fuerit voluntarium non erit peccatum: Sed peccatum originale in infantibus voluntarium esse nequit: Ergo nec peccatum. Major constat, Minor vero probatur primò, quia voluntarium est illud quod est à principio intrinseco cum cognitione: Sed peccatum originale non est in parvulis à principio intrinseco, sed ab extrinseco, scilicet Adamo; in d. & absque illa cognitione, cùm usū rationis careant: Ergo non est ipsi voluntarium. Secundo, voluntarium liberum, de quo in præsenti loquimur, debet esse in potestate voluntatis illius cui voluntarium dicitur, ut sit vel non sit: At peccatum originale non est in potestate parvulorum ut sit vel non sit: Ergo non est ipsi voluntarium seu liberum. Tertiò, ut illud quod sit voluntate alterius, sit mihi voluntarium, necesse est ut ego voluntatem meam, & vices meas illi committam: Sed posteri Adami in ipsum propriam voluntatem non transtulerunt, quoad conservationem vel amissionem justitiae originalis, cùm non essent quando Adam fuit creatus: Ergo privatio justitiae originalis, in qua peccatum originale consistit, ipsi voluntaria non est.

8. Quidam difficultate hujus argumenti oppressi, eaque vici, dixerunt olim peccatum originale non esse verè & propriè peccatum, cùm non sit verè & propriè voluntarium. Sed hæc sententia manifestè repugnat Scriptura, peccatum originale simpliciter vocanti peccatum, & afferenti per illud homines constituti peccatores, ut constat Joan. 1. *Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccatum mundi.* Ad Roman. 5. *Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit.* Et paulò post: *Sicut per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi.* Repugnat etiam Tridentino fess. 5. can. 5. anathema dicenti ei qui afferuerit, per baptismum non tolli totum id quod verum & propriam rationem peccati haberet. Nec obstat quod Augustinus lib. 16. de civit. cap. 27. ait quod parvuli nascuntur non propriè sed originaliter peccatores. Et lib. 3. de lib. arbit. cap. 19. insinuat peccatum originale non esse propriè peccatum. Nam per peccatum propriè, intelligit propria voluntate commissum, & personale, quod solum est reprehensibile, & per penitentiam retractabile. Unde idem S. Doctor lib. 1. retract. cap. 13. explicans quod aliquando dixerat, requiri scilicet voluntarium ad peccatum, & nullo modo esse peccatum, si non sit voluntarium, ait hoc esse verum de peccato originali. Quod ut clarius percipiatur, duo breviter hic præmittenda sunt.

9. Primum est aliquid posse dici alteri voluntarium dupliciter, physicè scilicet, & in ordine ad propriam ipsius voluntatem, & moraliter, in ordine ad voluntatem alterius, in quo propria voluntas moraliter continetur: sic voluntas curatoris vel tutoris, moraliter censetur esse voluntas pupilliarum minoris, ut constat ex 1. cùm plur. §. que bona fide ff. De admin. & peric. tutor. Item voluntates filiorum impuberum censentur in iure contineri moraliter in voluntate patris, adeo ut si possit præcis testari, non tantum in bonis quæ ab ipso testatore accipiunt, sed in omnibus quæ aliunde acqui-

siverint.

siverint, sed scriptures §. ad subscriptos ff. de vulg. & pupill. subbit.

10. Secundum est, triplex esse genus peccati, actuale nempè, habituale personale, & habituale originale, quæ non eodem modo, sed valde diverso, voluntaria sunt. Peccatum enim actuale petit actualiter procedere à voluntate; personale autem habituale, non petit auctam voluntatis influ- xum, sed sufficit quod ab illa per actum proprium & personalem aliquando processerit, & talis actus non fuerit sufficienter retractatus. Ad origine verò, cùm non sit propria voluntate commissum, non exigitur quod sit voluntarium parvulus, taliter quod ab illis per actum propriæ voluntatis processerit, sed sufficit quod competat illis ex vi actus voluntatis alienæ, capit is nempè, quæ tamen voluntas illorum aliquo modo reputetur. Unde.

11. Ad argumentum initio propositum respondeo negando Minorem, & ad primam eius probationem dico, peccatum originale eo modo quo est voluntarium, esse a principio intrinseco cum cognitione: cùm autem non sit nobis voluntarium physicè, & per actum propriæ voluntatis, sed moraliter tantum, per ordinem ad voluntatem Adami, non est necessarium ut procedat ex principio intrinseco proprio, & ex propria cognitione, sed satis est ut procedat a principio intrinseco Adæ, quod etiam est quodammodo intrinsecum nobis, eò quod Adam sit principium naturæ humanae, & caput nostrum, nou solum naturale, sed etiam morale.

Ad secundam dicendum est, voluntarium personale debere esse in potestate voluntatis propriæ illius cui voluntarium dicitur; voluntarium verò capitale solum debere esse in potestate voluntatis capitatis, continentis moraliter membrorum voluntatem: quare cùm peccatum originale non sit parvulus voluntarium voluntate personæ, sed duntaxat voluntate capitatis naturæ humanae, non requiritur quod sit in potestate illorum hunc defectum habere vel non habere, sed sufficit quod fuerit in potestate Adami peccare vel non peccare. Solutio est D. Thomas in 2. dilt. 30. qu. 1. art. 2. ad 1. ubi sic ait: *Peccatum originale, cum non sit vitium persona ut persona est, sed quasi per accidens, in quantum persona habet talam naturam, ideo non oportet quod sit in potestate hujusmodi personæ hunc defectum habere, vel non habere, sed sufficit quod sit in potestate alicuius qui est caput in natura illa.*

Ad tertium dicatur quod ut peccatum originale sit hominibus voluntarium voluntate capitatis, non requiritur quod ipsi voluntatem & consensem suum, quoad conservationem vel amissionem justitiae originalis, in Adamum transtulerint, sed sufficit quod Deus constitueret illum caput nostrum naturale & morale, posuerit in illo omnium nostrum voluntates; nam cùm sit rerum omnium nostrorum supremus dominus, & gubernator, magisque habeat in sua potestate voluntates nostras, quam nos ipsi, jure suo, absque nostro consentiu, statuere potuimus, ut voluntas Adæ esset voluntas nostra quoad conservationem vel amissionem justitiae originalis; non quidem quatenus personæ singularares sumus, sed quatenus sumus partes & membra totius multitudo hominum, à primo parente humanam naturam accipientium. Nam si in humanis & civilibus princeps & legislator potest voluntates plurim in unam alicuius transferre, ita ut quidquid ab isto factum fuerit, ab illis etiam fieri & approbari censeatur, ut patet in pupillis & minoribus, quorum voluntates, ex iussu Principis, &

legum dispositione, in voluntatem curatoris vel tutoris transferuntur, etiam illorum consensu inexpectato. Quantò magis eadem invenitur potestas in Deo supremo Principe & legislatore, qui majus & excellentius habet nostrorum voluntatum dominum, quælibet humana potestas, & quælibet nos ipsi.

12. Ex dictis colligitur, admittendum esse in Deo aliquod decretum, quo statuit voluntatem Adæ esse habendam pro voluntate posteriorum, quantum ad conservationem vel amissionem justitiae originalis; quia ut peccatum originale sit nobis voluntarium, voluntate Adami, non sufficit ut ille sit caput naturale, sed requiritur etiam ut sit caput morale: ad hoc autem necessarium fuit prædictum decretum, quia esse caput morale non habuit Adam ipso iure naturæ, sed divina institutione, quæ tale decretum includit. Fuit etiam necessarium ex parte Adami, ut illud decretum ipsi manifestaretur, alioquin invincibiliter ignorasset, se operari ut caput morale omnium hominum, subinde quod non potuisse ut caput naturæ delinquare, sed solum ut particularis persona. Ex quo inferes, pactum inter Deum & Adamum intercessisse, ut si obediret, non tantum ipse justitia originale potiretur, sed ex ipso ad omnes ejus posteros transire; si vero peccaret, talium pro se, & pro tota posteritate justitiam amitteret. Nam ordinatio illa Dei de transfundenda aut non transfundenda justitia originale, ex conditione adimplerationis divini præcepti, cognita ab Adamo, & ab ipso acceptata, habet rationem pasti, unde in Scriptura eo nomine appellatur, ut patet ex illo Osea 6. *Ipsi sicut Adam transgressi sunt pactum, ibi prævaricati sunt omnes.* Quæ verba de prædicto pacto, quod in paradiso cum Adamo transgressi sumus, intelligent Hieronymus, Cyrius, Prosper, & alij. Idque sonant verba illa, *ibi prævaricati sunt omnes.* scilicet in paradyso, ubi Adam prævaricatus est. Hujus mirabilis patet Dei cum Adamo meminit Augustinus lib. 16. de civit. cap. 29. ubi exponens illud Genes. 37. *Delebitur anima illa (nempè cujus caro non fuerit circumcisæ) quia pactum meum irritum fecit: sic loquitur: Omnes in illo uno testamentu Dei dissipaverunt, in quo omnes peccaverunt.*

§. III.

Quomodo peccatum originale per generationem in posteris Adæ traducatur?

13. Certum est peccatum originale per generationem, & seminalem propagationem, ab Adamo traduci in posteros, ut indicat Tridentinum fess. 6. cap. 3. his verbis, *homines nisi ex semine Adæ propagari nascerentur, non nascerentur iniusti, cùm ea propagatione, per ipsen dum concipiuntur, propriam iniustitiam contrahant.* Id etiam docet S. Thomas hic qu. 81. art. 1. ad 2. ubi sic ait: *Per virtutem seminis traducitur humana natura à parente in posterum, & simul cum natura natura infelix: ex hoc enim fit iste quæ nascitur consors culpi primi parentis, quod naturam ab eo soritur per quandam generativam motionem.* Verum gravissima difficultas est, quomodo mediante feminæ, quod est substantia quadam corporalæ, peccatum originale ab Adamo traduci possit in posteros, & productio gratiæ seu justitiae originalis impedi.

14. Quidam antiqui, ut ab hac difficultate se expedirent, dixerunt in semine humano esse qualitatem aliquam morbidam, in eo permanenter existentem, & virtualiter continentem peccatum originale,